

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

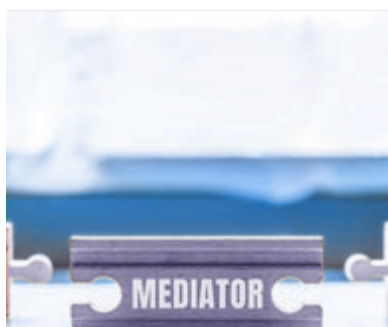
de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
LEERDAM

04 Het zaligmakend geloof

10 Mediation in de kerk

23 Wat kan het waaien in de herfst!

Een geopende hemel

ds. B.J. van Boven, De Valk-Wekerom

Jesus onderwijst Nathanaël en in hem al de discipelen ('ulieden'). Zijn leerstof begint met: 'Voorwaar, voorwaar'. Het zal waar en zeker zijn!

► **En Hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen.**

Johannes 1:52

Wie door Gods Geest wedergebo- ren wordt, leert dat Gods Woord de waarheid is. En dan bepaalt Jezus hen bij de hemel. 'Van nu aan zult gij den hemel zien geopend'. Dat betekent dat de hemelpoort door onze schuld gesloten is. Wij hebben in Adam God verlaten. Daarom stonden de cherubs met hun uitgetrokken zwaard bij de ingang van de hof. Een teken van Gods recht! Hebben wij er ooit onder gebogen? Dat is zo noodzakelijk, wil er plaats komen voor het wonder van onze tekst. Een zondaar die

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE LEERDAM

Op 21 november 1941 besluit de kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Leerdam het kerkverband te verlaten en samen met lerend-ouderling D.L. Aangeenbrug aansluiting te zoeken bij de Gereformeerde Gemeenten. Door het

grootste deel van de leden wordt de kerkenraad hierin gevolgd. Op 30 april 1942 wordt de gemeente in het nieuwe kerkverband opgenomen. Vanaf 27 november 1941 worden de kerkdiensten in verenigingsgebouw Sealthiël in de Nieuwstraat gehouden. In 1953 scheurt de gemeente in tweeën. Na tijdelijk in een voormalig schoolgebouw te hebben gekerkt, wordt er overeenstemming bereikt over het gezamenlijk gebruik van Sealthiël. In 1961 betreft de gemeente echter een tot kerk verbouwd verenigingsgebouw in de Nieuwstraat. Op 6 september 2000 neemt ds. M. Karens de huidige Adullamkerk in gebruik met een preek over 1 Samuël 22:1-2. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Een rots om in te wonen'. Het aantal belijdende leden bedraagt 331, het aantal doopleden 299.

aanvankelijk overtuigd wordt, probeert alles te doen om de hemelpoort te openen, maar het gaat niet. Al zijn eigengerechtigheid moet er aan om als een verloren zondaar onder een gesloten hemel God te mogen rechtvaardigen. Juist dan wordt het zo'n wonder: 'Gij zult den hemel zien geopend'.

Maar de hoogste Leraar bepaalt ook de tijd. 'Van nu aan'. Dat wil zeggen dat deze les de leerstof zal zijn voor de jaren die nog voor hen liggen. Van nu aan! Zo is dat gedurig weer in het leven van Gods kinderen. De Heere bepaalt de lesstof.

Een Ladder op de aarde

Vraagt u wat de inhoud van de lesstof is? Zij zullen 'de engelen Gods zien opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen'. Hier herinnert Jezus Zijn discipelen aan de geschiedenis van Jakob. Als een vastgelopen mens sliep Jakob onder een gesloten hemel. In een droom werd de hemel geopend en een Ladder gesteld op de aarde, waarlangs de engelen opklommen en neerdaalden. Jezus past deze geschiedenis toe op Zichzelf. Hij is de Ladder Jakobs! Hij is de Weg voor een verdoemelijke zondaar om met God verzoend te worden. Onze kanteke-naren verklaren: 'Namelijk om Hem, als hun Heere, ten dienste te staan, gelijk geschied was in Zijn geboorte, en in de woestijn, en daarna in Zijn lijden, in Zijn opstanding en in Zijn hemelvaart'. Bij al deze zaken waren de engelen tegenwoordig om de Borg én Zijn volk te dienen. En zó zullen zij de hemel geopend zien. Gij zult zien! Hoe zullen Gods kinderen leren dat voor hen de hemel geopend is? In de weg die de Borg moest gaan. Zo gaat de hemel voor het eerst open als een schuldige zondaar door het geloof gebracht wordt bij de kribbe. O, eeuwig wonder, als de ziel onder een gesloten hemel God rechtvaardigend, dit Kind mag aanschouwen als van God gegeven. Daar hebben de engelen van getuigd: Ere zij God! Maar dat vindt ook afdruk in zo'n verslagen hart.

Maar de hemel zal ook geopend worden na de ingrijpende verzoeken, waarin de Borg als de tweede Adam staande bleef (waar de eerste Adam viel). Daar kwamen de engelen en dienden Hem. O, de duivel zal Gods kinderen bestrijden en verzoeken zoveel als hij kan, als ze achter Hem begeren aan te komen. In hen is geen kracht. Maar wanneer zullen zij dan de hemel geopend zien? Als ze door genade in het midden van die verzoeken een oog des geloofs mogen ontvangen op deze dierbare Borg.

Gods volk krijgt niet alleen een verzoend Rechter, maar ook een liefhebbend Vader in Christus tot hun Deel.

Gewilligheid

In de hof van Gethsémané werd Christus geperst, zodat Hij grote druppelen bloed zweette. Maar daar heeft Hij getuigd van de grote gewilligheid om de wil van Zijn Vader te doen voor Zijn volk. En zie, een engel uit de hemel kwam om Hem te sterken. O, dat dierbare werk der verzoening. Hoe zal de hemel geopend worden, lezer? Alleen in de weg van bloedstorting. Hoe noodzakelijk om bevindelijk kennis te krijgen aan dat bloed. Maar ook bij Zijn opstanding waren de engelen betrokken. Nee, niet toen de Vader Zijn Zoon opwekte en de Zoon opstond. Dat was een zaak tussen de Vader en de Zoon. Maar zij zullen wel de steen af mogen wentelen om de Levensvorst uitgeleide te doen. Zó zal een verloren zondaar de

hemel geopend zien.

Vraagt u hoe? In de weg van rechtshandeling. God zal de zondaar voor Zijn vierschaar dagen. Daar moet ik mijn leven verliezen in de weg van het liefhebben van Gods deugden. Daar komt God aan Zijn eer. In de weg van het wonder wordt de ziel vrijgesproken van schuld en straf en verkrijgt een recht op het eeuwige leven. O, daar kunnen de engelen niet van zingen, maar daar zal straks een verlost schare eeuwig van mogen zingen!

Doch zie, ook bij Zijn hemelvaart zijn de engelen vertegenwoordigd. De hoogste Leraar zal Zijn bloed in de hemel brengen. Ja, Hij zal Zijn volk een thuiskomen in God bereiden. Gods volk krijgt niet alleen een verzoend Rechter, maar ook een liefhebbend Vader in Christus tot hun Deel. O, zalig wie in de vrucht daarvan delen mag. Een geopende hemel!

Gekomen om te dienen

En zie nu, lezer, hoe laag Hij afdalt: Hij noemt Zich 'Zoon des mensen'. Hij is gekomen om te dienen! En om hen te leren dienen. Hij is hun medelijdende Hogepriester, Die in al hun benauwdheid mede benauwd is. Hij openbaart Zijn heerlijkheid in het dal van ootmoed. Dan klimmen Gods kinderen de ladder niet op. Welnee, ze dalen steeds dieper af! Zij worden al minder, maar Hij wordt Alles. Mocht zo de komende tijd de overdenking van Christus' vernedering en verhoging gebruikt worden om te leren hoe een gesloten hemel in een rechte weg een geopende hemel voor onze ziel wordt. Want op de dag van Zijn wederkomst zullen de engelen hun laatste werk doen: scheiding aanbrengen tussen de goddelozen en de rechtvaardigen.

Geliefde lezer, waar zullen wij dan staan? Voor een gesloten hemelpoort, om voor eeuwig te worden weggeworpen? Of zal het door genade zijn: 'Van nu aan zult gij den hemel geopend zien' om eeuwig de Koning te zien in Zijn onuitsprekelijke schoonheid? ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen, alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.

Hebreeën 11:39-40

ZONDER ONS NIET VOLMAAKT

Eindelijk, Gods Kerk is één enige van het begin der wereld tot de laatste die zal worden ingezameld. O, wat een schare zal het eens zijn voor Gods troon. 'Niet volmaakt zonder ons'. Het getal, dat alleen God geteld heeft en dat voor ons ontelbaar blijft, zal vol zijn. Geen klauw zal achterblijven. Hoe hoog de strijd ook gaat, Gods Kerk zal eenmaal overwinnen door het bloed des Lams. Welke donkere bedelingen er ook nog mogen komen, door bange wereldweeën heen gaat de Kerk de heerlijkheid met Christus, haar Hoofd, tegemoet. Daar zal de Kerk één zijn en zal waar geloof verwisseld worden in aanschouwen. Daar wordt de eeuwige verlossing van zonde, druk en vijanden verkregen. Daar zal ál Gods volk één zijn voor de troon, uit welke bedeling zij ook komen. Het zal zijn één volk, want zij allen zijn gekocht met het bloed des Lams.

Hoe hoog Gods Woord de gelovigen van het Oude Verbond ook roemt, welk een heerlijk getuigenis de Heilige Geest ook aan hun geloof geeft, ze zijn alleen uit genade zalig geworden. Zij zullen 'zonder ons' niet volmaakt zijn, zegt Hebreeën 11. Het getal, door God bepaald, zal vol worden. Van noord en zuid en oost en west zal de Heere ze toebrengen, om Hem volmaakt en ongestoord te loven en te prijzen. ▶

► Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is; ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon Gods.

Hebreeën 12:1-2

Als afsluiting van deze serie over dit gedeelte uit het boek "Meer dan overwinnaars" volgen nog enkele afleveringen uit het begin van het boek:

Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt.

Hebreeën 11:1a

HET ZALIGMAKEND GELOOF

In Hebreeën 11 handelt Paulus over het waar, zaligmakend geloof. Hier noemt de apostel een rij van geloofsgetuigen, die in dit geloof meer dan overwinnaars geworden zijn. Niemand kan bij ernstige lezing van dit hoofdstuk hieraan twijfelen. En toch kwamen sommigen tot de gedachte dat dit kostelijk hoofdstuk uit de Hebreeënbrief slechts sprak van het tijd- en wondergeloof. Hoe zulk een gedachte mogelijk is, blijft een raadsel. Lees slechts de aanhef. Deze beschrijving past op niets anders dan op het zaligmakend geloof: 'Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt'. Bovendien, dit blijkt uit het ganse betoog van de apostel in deze Hebreeënbrief. Paulus wekt de Hebreeën op tot standvastigheid in het geloof. Zij hadden zo menige aanval te doorstaan; gedurig verkeerden zij in groot gevaar.

► wordt vervolgd

Het zaligmakend geloof

ds. P.C. Vlot, Krabbendijke

'Het zaligmakend geloof'. Bijna zouden we denken: dit geloof maakt zalig, zó sterk is het. Maar zo is het niet. Het geloof máákt niet zalig, maar het bréngt bij de zaligheid en het houdt bij de zaligheid.

Het is bijzonder als de woorden 'Ik geloof in God...', de monumentale woorden uit de Twaalf Artikelen, beleden mogen worden met onze mond. Maar het getuigt van liefde en zorgzaamheid als we verder vragen: 'Wat bedoelt u precies?' De Twaalf Artikelen gaan toch verder dan artikel 1a? Alleen de opmerking 'Ik geloof', moet ons aansporen om verder te vragen. Zó mag er beluisterd worden wat waargelovigen aan hun God in Christus mogen hebben en waar hun hart naar verlangt. Een envelop sluiten we met een lijmrand. Deze lijm is het middel om twee delen van de envelop aan elkaar te hechten. Zo is het geloof het hechtingsmiddel. Dit middel is onmisbaar om te verbinden. Maar er is geen mens die begint over die lijmrand op de envelop. Het ware geloof is het 'hechtingsmiddel' tussen Christus en een goddeloze zondaar. Wat een siddering geeft dat in het hart van een zondaar. Hij was altijd verkleefd geweest met zonden, ongerechtigheid of eigengerechtigheid, en nu is hij met Christus verbonden.

In mijn Bijbel

De Bijbel leert dat het zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen. Is dat nog een levensvraag voor u? Misschien gelooft u wel heel veel, maar, de vraag is: behaagt het God? Zo niet,

dan rust Gods toorn op u. Het geloof moet gaan verbinden aan de Voleinder van het geloof. Want Hij behaagt God altijd en volkomen.

De Bijbel staat vol met voorbeelden hóe God dat geloof schenkt, hoe Hij het versterkt, hoe Hij het wil oefenen; dus ook over de strijd en de aanvechting van het geloof. Het geloofsleven is geen steriele zaak, die is door de liefde werkzaam. De Westminster Confessie geeft in dit verband een troostvolle zin: 'Het geloof kan vaak op verschillende manieren aangevallen en verzwakt worden, maar het zal de overwinning behalen'.

In mijn hart

De plicht om te geloven rust op ons, maar wij verachten en verdoezelen deze plicht. Wat is de Geest van Immanuël nodig om dit tot schuld te maken. Ik doe niet waar God recht op heeft. Zo wordt Gods Geest nodig om te geven wat ik niet heb: geloof! Ja, dán wordt geloof een wonder en geen vanzelfsheid. 'Geloven' is als een oog dat ziet. 'Geloven' is allereerst het 'kennen' van God in Zijn volmaaktheden, Hij wordt steeds beminnelijker en heiliger. Dit bevindelijke kennen geschiedt door Gods Woord en Geest. Dat is geen beschouwelijke of berekeneerde kennis, maar een levendige liefdeskennis. Geloof is ook het

De ernst van de eeuwigheid

► Christus wordt hier de Parel in Zijn rechtsgang en in Zijn verhoging.

‘toestemmen’, van harte amen zeggen dat God recht en volmaakt is, in dreiging, straf en belofte. Maar er komt ook ‘vertrouwen’, het zinken en zakken op God en Zijn Woord. Dit beschreven Woord gaat brengen bij het vleesgeworden Woord. Waarom? Omdat de Heilige Geest zó ontdekt aan zonde en schuld dat er honger en dorst naar Christus komt. Zó ontstaat er gemeenschap met Christus. De ware gelovige is een Schriftgelovige én een Christgelovige.

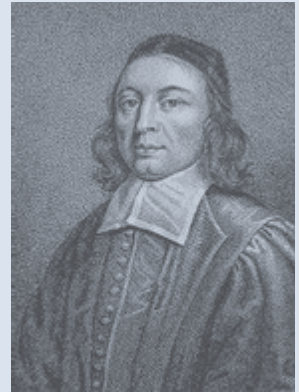
In Hem gevonden

Zo komt er in het gemeenschapsleven met Christus een kennen en een dieper kennen van Hem. Hij wil verklaren en onderwijzen over Zijn Vader en de Heilige Geest. Christus wordt, als het Voorwerp van het geloof, hier de Parel in Zijn rechtsgang en in Zijn verhoging. Wat is het nodig om hen telkens alles te ontnemen buiten Hem en te brengen bij Hem, om in Hem gevonden te worden. De bruid wil bij Hem gebracht worden, wil Hem overdenken, wil Hem horen en wil Hem zien, in het bijzonder in Zijn bloedgerechtigheid. Deze beminlijke Vorst gaat schitteren voor hun ogen en legt het lied op de lippen: ‘Beminnelijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven, gaat al het schoon der mensen ver te boven’.

Sta eens stil op uw levensweg. Bedenk: uw ongelovigheid is een grote zonde. U kunt niet geloven, net als die ongelovige vader in Markus 9? Sta dan naar een ontmoeting met de zeer overvloedige Fontein van alle goeds. Daar wordt het geloof ontvangen: ‘Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp’. Dan wordt Jezus nodig... óm te geloven! ♦

► slot

Als God Christus heeft verordind om de Rechter van allen te zijn, wat moeten allen er dan op betrokken zijn om door een werk van wedergeboorte hun aandeel aan Hem zeker te stellen, en daarin dan ook een eeuwigheid van gelukzaligheid voor hun eigen ziel!

JOHN FLAVEL

Van alle zaken die mannen en vrouwen in deze wereld hebben, is er niet één zo ernstig, zo noodzakelijk en belangrijk als deze. O mijn broeders, dit is een werk dat uw gehele geest in beslag zou moeten nemen. Roep daarom uw krachten op om over uzelf na te denken. Zoek de eenzaamheid, vergeet al het andere en denk na over uw ernstige, kostbare en eeuwige belang. Onderzoek de staat van uw ziel. Kijk in de Schrift, daarna in uw eigen hart en dan naar de hemel, en zeg: Heere, laat mij niet bedrogen uitkomen in een zaak als deze die voor mij van zo groot belang is. O, laat de onbelangrijke dingen van de tijd de indrukken van dood, oordeel en eeuwigheid niet uitwissen uit mijn hart.

O, dat het lange woord ‘eeuwigheid’ dag en nacht bij u zijn, dat de schrik ervan steeds op uw geest zou liggen. Een adellijke dame had de hele middag en een deel van de avond in vrolijkheid doorgebracht. Toen ze laat in de avond thuiskwam, merkte ze dat degene die op haar zat te wachten, zat te lezen. Ze keek over haar schouder naar het boek en zei: ‘Arme, droefgeestige ziel, waarom zit je hier zo lang naar je boek te turen?’

Maar die nacht kon ze niet slapen. Ze lag te zuchten en te wenen. Haar bediende vroeg telkens wat eraan scheelde. Ten slotte barstte ze in tranen uit, en zei: ‘O, het was één woord waarop mijn blik viel in jouw boek, en dat woord benauwt me. Daar zag ik het woord ‘eeuwigheid’. Wat zou ik gelukkig zijn als ik voor de eeuwigheid geborgen zou zijn’. ♦

John Flavel

(uit: “De Fontein des levens”; uitg. Den Hertog, 2015).

Biechten en vasten

W. Fieret, Leerdam

Van Lodenstein zag de Reformatie als een bevrijding van het rooms-katholicisme. Toch had de Reformatie wel een paar dingen uit die oude kerk mee mogen nemen. Welke en waarom?

Het is de plicht van ieder mens om het hart te 'doorgraven voor de alziende God'. Hij schonk ons Zijn Woord. Daarmee kunnen mensen de onreinheid van hun zielen zien.¹ In een preek waarin de biecht ter sprake kwam, zei hij dat God onze biechtvader is.² Hem moeten we de zonden

belijden en niet aan een mens. De rooms-katholieke praktijk dat de zondaar zijn zonden belijdt voor de priester die hem daarna vergeving schenkt, wijst Van Lodenstein radicaal af. Maar met het afschaffen van de biecht was zijns inziens ook het gewetensonderzoek verminderd.

Het gevolg daarvan was dat er, zoals hij dat noemde, 'een korst' over het geweten groeide.³ Het van oorsprong goede gebruik van de biecht was in de loop van de eeuwen ontspoord. Dat verkeerde gebruik betekent niet dat de instelling van de biecht op zichzelf verkeerd is. Hetzelfde betrof het vasten en het bestaan van kloosters waarin mensen zich oefenen om een van de wereld afgezonderd leven te leiden.

Thomas à Kempis

Ook op een ander gebied heeft Van Lodenstein waardering voor een levenshouding die vóór de Reformatie gevonden werd in iemand als Thomas à Kempis (1380-1471). Hij noemt deze geestelijke regelmatig met respect. Zijn bekende boekje "De navolging van Christus" vertoont overeenkomsten met opvattingen van Van Lodenstein. De latere hoogleraar E. van der Hooght noemde zijn vroegere leermeester Van Lodenstein een grote zelfverloochenaar. Van Thomas à Kempis kan hetzelfde gezegd worden. In "De navolging van Christus" schreef hij daarover onder meer: 'De ware vooruitgang van de mens ligt in de zelfverloochening, en een mens die zichzelf verloochend heeft, is in hoge mate vrij en onbekommerd'. Vrij van de zaken van deze wereld. Die vormen een grote belemmering om een op God gericht leven te leiden. Zelfverloochening en dienen staan tegenover zelfbeklag en overheersing. In beide gevallen stelt de mens zich centraal. Thomas à Kempis schreef over verlangen: 'Wanneer zal ik volkomen in U opgaan, zodat ik van liefde tot U mijzelf niet meer gewaardword, maar enkel nog U?' Deze mystiek geladen zinnen vertonen grote overeenkomsten met onder meer het bekende lied van Van Lodenstein getiteld "Niet en Al". Daarin stelde hij de ijdelheid van de wereld tegenover de algenoegzaamheid van God.

► Het van oorsprong goede gebruik van de biecht was in de loop van de eeuwen ontspoord.

Een opdracht om te offeren

ds. P.D. den Haan, Rijssen

Waarde van de gereformeerde leer

De kritische opmerkingen van Van Lodenstein over de gebrekkige doorwerking van de Reformatie betekenen echter niet dat hij bezwaren zou hebben tegen de hervorming van de leer. In de eerdere artikelen in deze serie is dat al naar voren gekomen. Hij acht de reformatoren hoog en is diep overtuigd van de waarheid van het gereformeerde belijden. In zijn "Dagelijkse Meditatiën" (1659) schrijft hij op 23 december over het belang van de Vijf artikelen tegen de remonstranten of de Dordtse Leerregels, de Heidelbergse Catechismus en "Proeve van de Cracht der godtsaligheid", een toonaangevend boek van Voetius. Hij hield zichzelf voor om te blijven studeren en te onderzoeken: 'Wees dan toch voorzichtig mijn ziel, wekt uzelf op tot liefde en ernst voor de heilige waarheid en arbeid om verstandige, om klare en om vaste kennis in de wederlegging van alle tegenpartijen'.⁴

Een gescheurd hart

De kern van het schrijven van Van Lodenstein over de Reformatie betreft het innerlijk. Het gaat niet alleen om de buitenkant. Zie Joël 2:13: 'En scheurt uw hart en niet uw klederen en bekeert u tot de Heere uw God.' Die tekst sluit aan bij zijn uitroep in een preek over Handelingen 17: 'O! dat ledige berouw en die ledige bekering, dat is zulk een ellendige zaak. (...) Gij moet uzelf verloochenen en in Gods gemeenschap geraken'.⁵ Dat is de ware Reformatie des harten. Die waardevolle les geeft Van Lodenstein ons mee in deze dagen van Reformatieherdenking. ♦

► slot

1. Van Lodenstein, "Vervalle Christendom"
 2. Van Lodenstein, "Zestien Boet-predikatiën"
 3. Van Lodenstein, "Zestien Boet-predikatiën"
 4. Van Lodenstein, "Dagelijkse meditatiën"
 5. Van Lodenstein, "Verzameling Keurstoffen"

...en offer de gave die Mozes geboden heeft.

Mattheüs 8:4b

Nu horen we het derde deel van de drievoudige opdracht die de Heere Jezus gegeven heeft aan de genezen man: 'En offer de gave die Mozes geboden heeft'. Deze woorden brengen ons als vanzelf naar het Bijbelboek Leviticus, hoofdstuk 14. Daar lezen we hoe een melaatse, die genezen is, bij de priester moet worden gebracht. De priester beoordeelt dan of de melaatse genezen is. Daarna moet er een reinigingsoffer geofferd worden (Lev. 14:4-7). Vervolgens moet zijn kleding gewassen worden en al zijn haar worden afgeschoren op de zevende dag (Lev. 14:8-9). Op de achtste dag moet er weer geofferd worden: twee lammetjes en een éénjarig schaap, met daarbij een spijsoffer. De offers worden gebruikt als schuldoffer, zondoffer, brandoffer en dankoffer (Lev. 14:10-20).

In de offers die gebracht moesten worden voor een melaatse die genezen was, lag veel onderwijs voor de man. Het schuldoffer wees hem op zijn hemelhoge schuld, die scheiding maakt tussen God en zijn ziel. Tegelijkertijd wees het offer op de verzoening van deze schuld in de komende Messias. Het zondoffer wees op de ontelbare zonden in zijn leven waardoor Gods toorn wordt opgewekt. Tegelijkertijd wees het offer op de vergeving en reiniging van alle zonden in het bloed van het Lam. Het brandoffer wees op de verschrikkelijke toorn van God over de zonden, waardoor de zondaar voor eeuwig verloren moest gaan. Tegelijkertijd wees het offer op de vernietiging van de Dienstknecht (Filipp. 2:7) in de plaats van Zijn volk. Het spijsoffer wees op de dankbaarheid die

God waardig is voor al Zijn goedheid en trouw. De zondaar werd erop gewezen dat ware dankbaarheid onmisbaar noodzakelijk is tot eer en verheerlijking van God in al Zijn deugden. Het is onderwijs waardoor een zondaar op het diepst vernederd wordt en Christus op het hoogst verheerlijkt wordt en dat tot troost voor een verlorene in zichzelf.

Hebben wij dat onderwijs al lief gekregen? En dat iedere keer weer opnieuw? In iedere geloofsoefening leert de Heilige Geest Zijn kinderen meer over hun verlorenheid, over Gods heerlijkheid en over Christus' dierbaarheid. Gods kinderen zijn in dit leven nooit uitgeleerd. Wat is het een voorrecht wanneer de Heilige Geest ons onderwijst door middel van Gods Woord. Dat Hij zorgt dat Gods kinderen iedere keer weer als een arme bedelaar aan Gods voeten terecht mogen komen en Christus nodig mogen hebben. De genezen man kreeg de opdracht om naar de tempel te gaan om daar onderwijs te mogen ontvangen in de offers die daar gebracht werden. Zodat hij in de offers mocht leren wie Jezus was en wat Hij zou doen voor Zijn volk! Wat toont de Heere Jezus Zijn genade aan deze man. Later blijkt dat hij deze drievoudige opdracht niet begrepen heeft.

Vragen:

1. Welke vier offers moesten gebracht worden?
2. Welk onderwijs ligt er in deze offers? Wat kunnen we daarvan leren?
3. Wie wordt in de offers van het Oude Testament uitgebeeld?

Verbondenheid aan Israël

ds. A. Schot, Nunspeet

In het vorige artikel moesten we vaststellen dat de Joden, net als wij, van de plaats zijn. Het leven is niet naar de Thora! In dit artikel willen we aangeven waarom we toch onze liefde behouden voor ‘de beminden om der vaderen wil’.

Als deputaatschap voor Israël blijven we graag uit politieke wateren. Maar we hebben er wel oog voor dat in dit alles ook sprake is van een geestelijke strijd. Toen de grensmuur vanuit de Gazastrook door een bulldozer werd neergehaald, werd er geroepen: ‘Ja gal, Alahu Akbar’. Zo stroomde Hamas Israël binnen en onder herhaling van deze belijdenis werden de gruwelen op 7 oktober uitgevoerd. Het gebeurde niet in de naam van de politiek, maar in de naam van Allah! Van deze Allah staat met Arabische letters geschreven op de Omarmoskee op de tempelberg in Jeruzalem: ‘God heeft geen zoon’. Ten diepste gaat het in de geestelijke strijd, die begon in Genesis 3, om Christus en de komst van Zijn Koninkrijk.

Uit Juda gesproken

Onze verbondenheid met het Joodse volk stamt uit het verleden. De Woorden Gods waren hun toebetrouwd en wij hebben dat Woord middellijk uit hun handen mogen ontvangen. Wie de waarde van Gods Woord beseft, zal de zorgvuldige bewaring daarvan door het Joodse volk niet kleinachten. Daar komt nog bij dat de Zaligmaker uit Juda gesproken is. De oorsprong van het Joodse volk ligt in de roeping van Abram. En reeds bij zijn roeping sprak God: ‘En Ik zal zegenen die u zegenen en vervloeken die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden’.

Helaas is er onder het Joodse volk nog maar een heel kleine minderheid die Abrahams Zaad erkent als de beloofde Messias. Maar als het over blindheid gaat, hebben de Messiasbelijdende christenen geen enkele reden zich te verheffen. Ontdekkende genade leert dat ook wij met blindheid geslagen zijn, totdat de Heilige Geest ons verlicht. Er is geen aparte weg voor Joden. Er is maar één Naam onder de hemel door Welke wij moeten zalig worden, en de Zaligmaker is een Jood.

De verbondenheid met het Joodse volk ligt in het heden.

In het heilshandelen van de Heere is er sprake van een nauwe verbinding tussen het Joodse volk en de kerk uit de heidenen. De kerk uit de heidenen is niet in plaats gekomen van de kerk uit de Joden. In de beeldende profetie van Noach krijgt Jafeth niet een eigen tent om in te wonen, maar hij moet wonen in Sems tenten. Die verbondenheid met het Joodse volk blijkt uit bijvoorbeeld de vergelijking van de olijfbom uit Romeinen 11. De heidenen worden niet ingeënt in een nieuwe olijfbom, maar in dezelfde olijfbom als de Israëliet. Die huidige verbondenheid blijkt ook uit het wegnemen van de middelmuur des afscheidsels in Eféze 2, zodat de heidenen mede-erfgenaam worden met het oude verbondsvolk.

Onopgeefbaar

De verbondenheid met het Joodse volk ligt ook verankerd in onze toekomstverwachting. Er liggen beloften voor Israël. Daar kan niemand om heen. Op die toekomstverwachting zullen we uitvoeriger ingaan in een volgend artikel.

Die toekomstverwachting staat ook weer niet los van de zegen voor de kerk uit de heidenen. De zaak van Israël is dus ook de zaak van de christelijke kerk. Als we dat beseffen, is onze verbondenheid on-op-geefbaar. De vijand zal er alles aan doen om die beloften te dwarsbomen.

McCheyne sprak over onze schuld aan Israël. In een preek daarover zegt hij: ‘Paulus roemt in het Evangelie als een kracht tot zaligheid (Rom 1 : 16). Eerst voor de Jood; waarvan ik deze gevolgtrekking afleid: dat wij geroepen zijn de Joden in de eerste plaats het Evangelie te verkondigen’. De holocaust in de Tweede Wereldoorlog, en helaas ook het christelijke verleden, heeft de kloof met het Joodse volk niet kleiner gemaakt. We kunnen niet zeggen dat onze verbondenheid in hun verdrukking altijd genoegzaam gebleken is. Dit ontslaat echter niet van de opdracht om hun juist nu de weg der zaligheid te verkondigen. Dat niet te doen, is de ernstigste vorm van antisemitisme. ♦

► wordt vervolgd

Terugblik in Tilburg

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Vijf gerstebroden en twee visjes staan op de kansel in Tilburg afgebeeld. Onder het houtsnijwerk staan de woorden 'Geef jij hun te eten'. Dat is de opdracht op de evangelisatiepost, al een halve eeuw.

'Vijftig jaar akkerwerk', zo vatte comitélid J. van Corstanje het samen toen hij zaterdag tijdens de jubileumbijeenkomst terugblikte. Hij sprak over het werk van de eerste evangelist, J.W.N. van Dooijeweert, die nu met zijn vrouw op de voorste rij zat. Van Dooijeweert pionierde hier in de jaren 1973 tot 1993.

Daarna kwam evangelist L. Versteeg. Van Corstanje bezocht Versteegs weduwe onlangs in Barneveld, en samen luisterden ze naar een cassettebandje van de kerstbijeenkomst in 1993, toen het verhaal 'Het kerstfeest van domme Gerrit' werd verteld. Het maakte diepe indruk, toen, en nu opnieuw.

Sinds juli 1999 werkt evangelist H.J. van den Boogaart op de post. Hij heet de honderden belangstellenden welkom die naar Tilburg zijn gekomen. Vooraan zitten de leden van de gemeenschap die hier wekelijks samenkomt. De evangelist herinnert hen aan het Bijbeluurtje van enkele weken geleden, toen het ging over Psalm 48:10: verwondering over Gods weldadigheid. Jubileren is deze dag niet 'gedenken wat wij hebben gepresteerd, maar wat de Heere heeft gegeven. Vaak merken we dat niet op, maar het is heel bijzonder dat Gods bemoeienis er is in deze wereld, in deze stad. Al 50 jaar ligt hier het Woord, dat wijs kan maken tot zaligheid'.

Kernwaarden

Van Corstanje memoreert het ontstaan van de post. De samenkomsten in een huiskamer, een zaaltje en sinds 1983 in het huidige gebouw.

De nauwe band met moedergemeente Sprang-Capelle. 'Ik was vijf jaar toen evangelist Versteeg en zijn vrouw naar Tilburg kwamen, en ik herinner me hun vriendelijke zachtmoedigheid, en hoe mooi mevrouw Versteeg kon vertellen. De boodschap is me altijd bijgebleven'.

Van Corstanje steekt de Bijbel omhoog die hij kreeg toen hij in 2000 de zondagsschool verliet. Mevrouw Van den Boogaart schreef 1 Johannes 2:15 voorin: 'Hebt de wereld niet lief...'

Zo'n 90 vrijwilligers zijn betrokken bij de activiteiten. Soms is er teleurstelling omdat bezoekers afhaken. Maar er zijn ook mensen die trouw komen en betrokken zijn op de boodschap.

Het comité dat de evangelist sinds 2018 bijstaat, formuleerde vier kernwaarden voor de nieuwe huisstijl: Gods Woord centraal; kerk zijn en getuigen; iedereen is welkom; oog voor elkaar. Van Corstanje citeert de pasverschenen kerkbode, waarin de kerkenraad van Sprang-Capelle over '50 jaar Tilburg' schreef: de Heere zal nooit laten varen de werken Zijner handen.

Bemoediging

Ds. M. Joosse, voorzitter van het deputaatschap, wijst op de bemoediging die de hoogbejaarde apostel Johannes op Patmos ontving. Door de vervolging was zijn gemeente verstrooid; het werk leek tevergeefs. De Heere sprak echter: 'Ik ben de Alfa en de Omega'. Ook in het evangelisatiewerk laat de Heere zien dat het Hem niet uit de hand loopt en dat alle dingen zullen medewerken ten goede.

Ouderling D.C. de Korte uit Dordrecht, voorzitter van de classicale evangelisatiecommissie, besluit met de wens uit Kolossenzen 3:16 en 17: 'Het woord van Christus wone rijkelijk in u'. ♦

▶ H.J. van den Boogaart

▶ J. van Corstanje

Mediation in de kerk

C.S.L. Janse, Ugchelen

Hoe ga je om met meningsverschillen en ruzies? Die kunnen zich overal voordoen. In gezinsverband, tussen collega's op school of in een bedrijf, in de politiek en ook in de kerk. We leven buiten het paradijs, zo zegt men wel.

Is het zo te sturen dat er in ieder geval mee te leven is, of gaat het in de praktijk meestal van kwaad tot erger? Die vraag is ook relevant op het kerkelijk erf. Daar hebben zich immers in de loop der tijd allerlei conflicten voorgedaan. Dat is nog steeds zo. Zonen van hetzelfde huis weten niet altijd als broeders samen te wonen. In de Bijbel lezen we ook van allerlei ruzies en conflicten. Aäron en Mirjam hadden een conflict met Mozes (Num. 12:1-9). De discipelen maakten ruzie over de vraag wie de meeste zou zijn in het Koninkrijk der hemelen (Mark. 9:33-34). Paulus en Barnabas hadden een meningsverschil over de samenstelling van hun zendingsteam (Hand. 15:36-40).

Apart vakgebied

Bemiddelen bij conflicten geldt tegenwoordig als een apart vakgebied. Zo begint de Christelijke Hogeschool Ede met twee post-hbo opleidingen voor mediation in de kerk. Men heeft de indruk dat daar vraag naar is en daar zouden ze weleens gelijk in kunnen hebben.

Conflicten in de kerk kunnen een zeer uiteenlopend karakter dragen. Soms kunnen mensen gewoon niet met elkaar overweg. Er is dan sprake van botsende karakters. Of ze hebben in het verleden een aantal gevoelige meningsverschillen uitgevochten, waardoor het beter is dat ze voorlopig niet meer met elkaar optrekken. Ze zouden geen deel meer uit moeten maken van dezelfde kerkenraad. Ook zakelijke meningsverschillen kunnen soms diepe emoties oproepen en de sfeer in de gemeente flink bederven. Bijvoorbeeld over de sluiting en sloop van een kerkgebouw waar mensen al vijftig of zestig jaar zijn samengekomen. In de Protestantse Kerk in Nederland speelt dat in tal van gemeenten vanwege het dalende ledental en de teruglopende kerkgang.

Leer en levenswandel

Maar er zijn natuurlijk ook conflicten waarbij de Bijbelse leer en de Bijbelse levenswandel in het geding zijn. Conflicten waarbij niet moet worden toegegeven ter wille van de vrede

in de kerk, omdat we moeten vasthouden aan hetgeen ons door de vaders is overgeleverd. Ook al zou dat tot een scheuring leiden. Uiteraard is het in dergelijke situaties altijd nodig om de meningsverschillen grondig met elkaar door te spreken. Niet alleen via artikelen in de pers of door het

publiceren van boeken en brochures. Maar ook door gesprekken van aangezicht tot aangezicht. Duidelijk moet worden waar het meningsverschil over gaat. Wat zegt iemand? Wat zegt hij niet? Wat zegt hij ook? En dat alles gedragen door de bede: 'Zend Heer Uw licht en waarheid neder'.

In de tijd van de Reformatie zijn er ook allerlei godsdienstgesprekken geweest. Tussen protestanten en hen die niet met Rome wilden breken. En ook tussen protestantse stromingen onderling. Bekend is het godsdienstgesprek van Marburg (1529) tussen Luther en Zwingli over de avondmaalsleer. Men kwam wel dicht bij elkaar, maar er bleven verschillen.

In het huidige theologische klimaat betekent mediation al gauw dat men uiteenlopende opvattingen moet verdragen en aan de verschillen in leer en leven niet zo zwaar moet tillen. In de kerk moet je elkaar respecteren. We zijn toch immers allemaal kinderen van één Vader.

Een blanco boek

Allerlei creatieve oplossingen worden gezocht om meningsverschillen te relativeren. Een jaar of vijf geleden was een baptistenkerk in Georgië zwaar verdeeld over homoseksualiteit en aanverwante kwesties. Een van de leidinggevende voorgangers publiceerde in die tijd een boek onder de titel "Wat zegt Jezus over homoseksualiteit?" Daarin waren alle pagina's blanco. Want, zo stelde de auteur, Jezus zegt helemaal niets over homoseksualiteit. En als Hij er niets over zegt, waarom zouden wij er dan zo'n kardinaal punt van maken? Zo wilde hij de eenheid en de vrede in de kerk bewaren.

Maar in het Oude Testament, met name in Leviticus (Lev. 18:22), worden homoseksuele gedragingen duidelijk verboden. En tijdens Zijn omwandeling op aarde beklemtoonde de Heere Jezus het gezag van het Oude Testament (Joh. 10:35). In Zijn tijd stond homoseksualiteit onder het Joodse volk niet ter discussie. In de Hellenistische wereld dacht men daar heel anders over. Vandaar dat Paulus zich er wel duidelijk over uitlaat (Rom. 1:26,27). ♦

De grote werken Gods

Kerkenraad Groningen

Een van de oudste attestatiebrieven in het ledenregister van de Gereformeerde Gemeente te Groningen sluit af met de woorden uit Handelingen 2:47 ‘... opdat dagelijks toegedaan worden tot de gemeente die zalig worden’. In later jaren is deze hartelijke aanbeveling verdwenen uit de model-attestatie. Niettemin heeft deze wens het kerkelijk leven in Groningen altijd gekenmerkt.

Voor het ontstaan van de gemeente moeten we terug naar 1937, toen een aantal leden van de Christelijke Gereformeerde Kerken zich bij dit kerkverband minder thuis voelde en behoefte had aan een schriftuurlijke-bevindelijke prediking. Eind 1938 werd de gemeente in oprichting officieel een afdeling van Akkrum. Op 24 november 1948 werd de Gereformeerde Gemeente te Groningen geïnstitueerd door ds. A. Verhagen, zodat we dit jaar het 75-jarig jubileum herdenken. Hieronder worden enkele mijlpalen uit de historie van onze gemeente gememoreerd.

Magnalia Dei

In de naoorlogse jaren trad een langzame, maar gestage groei op. De gemeente kwam samen in gehuurde zaalruimten. De kerkelijke twist van 1953 heeft gelukkig niet

geleid tot een scheuring. Het eerste beroep werd uitgebracht in 1960 op kand. H. Ligtenberg.

In 1974 kon de gemeente voor het eerst een eigen kerkgebouw betrekken. Het betrof de voormalige gereformeerde ‘Magnalia Dei kerk’ aan het Floresplein. Dankbaarheid overheerst, sommigen vinden het gebouw ‘te mooi’.

In 1985 wordt het 76e beroep uitgebracht, voor de vijfde keer op ds. D. Hakkenberg, die dit beroep met vrijmoedigheid mag aannemen met het Schriftwoord ‘Ook zal het geschieden dat er vissers aan dezelve zullen staan, van Engédi af tot En-eglaïm toe; daar zullen plaatsen zijn tot uitspreiding der netten; hun vis zal naar zijn aard wezen als de vis van de Grote Zee, zeer menigvuldig’ (Ez. 47:10). In 1992 betreft men de voormalige rooms-katholieke Mariakerk.

Het gebouw is een voorbeeld van moderne, monumentale kerkbouw, met veel symboliek. De naam ‘Magnalia Dei’ - de Grote Werken Gods - werd overgenomen van het vorige kerkgebouw.

In 1993 mag ds. M. Golverdingen het beroep naar Groningen aannemen. Na zijn vertrek in 1997 is de gemeente vacant tot 1999, wanneer ds. C.G. Vreugdenhil de herdersstaf opneemt. Hij mag de gemeente dienen tot april 2004. In deze periode bereikt de gemeente de maximale omvang van rond de 340 zielen. Zijn prediking kan gekenschetst worden met het tekstwoord ‘Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd’ (1 Kor. 2:2). In 2013 neemt ds. J.B. Zippo in Groningen de herdersstaf op in de plaats van zijn schoonvader. Hij dient de gemeente tot 2018. Memorabel is zijn uitspraak tijdens een Kerstpreek: ‘Gemeente, hoe krijg ik u toch in die stal, om het wonder van Kerst te aanschouwen?’

Inmiddels is de gemeente alweer meer dan vijf jaar vacant. Het is een voorrecht dat de gemeente na de coronapandemie weer wekelijks samen mag komen en dat Gods woord, hoewel dikwijls via leespreken, mag klinken. Het grote predikantentekort doet zich pijnlijk gevoelen. De laatste jaren heeft zich een tendens van vergrijzing ingezet. Toch past dankbaarheid. De Heere zegene, ook in de toekomst Zijn Woord en het werk in de gemeente, ‘... opdat dagelijks toegedaan worden tot de gemeente die zalig worden’. ♦

(Bij het 50-jarig bestaan van de gemeente is, onder redactie van ds. M. Golverdingen het herdenkingsboek geschreven ‘Gereformeerde Gemeente in Stad en lande’ dat het ontstaan en de geschiedenis nauwkeurig weergeeft).

Foto: Leo Hoek

► Kerkenraad Gereformeerde Gemeente te Groningen

Des Heeren lof verkondigd uit de mond der kinderen

E. Kooijmans (hertaling)

uitg. Den Hertog; 160 blz., € 19,90.

Voor ons ligt een boek dat bestaat uit twintig levensschetsen van vroeg bekeerde en jonggestorven kinderen. De Rotterdamse predikant Wilhelmus Eversdijk heeft deze levensschetsen ongeveer in het jaar 1705 uitgegeven. Toch kan hij er niet de auteur van zijn. Reeds in 1679 waren deze levensschetsen uitgegeven door Jacobus Koelman. De uitgave uit 1705 betreft dus een heruitgave van deze twintig levensschetsen.

Waarom wilde Eversdijk deze levensschetsen opnieuw uitgeven? Wat is het doel van dit boek? Het boek wil voornamelijk de jeugd een spiegel voorhouden om het voorbeeld van de godvruchtige jonge kinderen na te volgen. Om dit doel ook vandaag de dag te bereiken is dit boek nu in

een meer eigentijdse vorm uitgegeven, en door E. Kooijmans hertaald. Het is ontroerend hoe Wilhelmus Eversdijk de kinderen en jonge mensen aanspreekt in zijn aanspraak. Citaat: 'Kinderen, jongens en meisjes, wij zijn van mening dat deze voorbeelden voor jullie bijzonder nodig en nuttig zijn. Je ziet hier Gods vrije genade... Je zult hier leren dat het goed is als men het juk van de Heere in zijn jeugd draagt... Je zult hier leren dat het vrezen van de Heere in je jeugd geen droevig leven is... Jullie dan, hoop van het volgende geslacht, lees en herlees deze voorbeelden van de godzalige jongeren. Overleg ze bij jezelf, smeeke de almachtige God in Christus, zonder Wie alle middelen tevergeefs zijn, dat Hij je net als deze jongeren door Zijn Geest mocht aanraken en je ogen van duister licht maken'.

Dat deze levensschetsen maar jaloers zouden mogen maken en door Gods Geest een haasten en spoeden om ons levenswil zouden mogen uitwerken.

ds. P.D. den Haan, Rijssen

Het gemis vervuld.

Uit het leven van Pleuntje Veer

L. Vogelaar

uitg. Gebr. Koster; 160 blz., € 20,90.

Vele herinneringen komen boven bij het lezen van "Het gemis vervuld". Ik heb Pleuntje Veer op zondagsschool vaak het Bijbelverhaal horen vertellen. Soms was er wat tijd over en dan kwamen de verhalen uit haar leven en uit dat van Rika Kofman, voor wie zij dertig jaar heeft mogen zorgen.

Pleuntje Veer groeide in haar jeugd niet erg godsdienstig op, al was haar vader wel lid van de Hervormde Kerk. Maar toen ze elf jaar was en zus Neeltje stierf, ging niemand in het gezin meer naar de kerk. Pleuntje was het liefst aan het dansen, springen en hardlopen en zij bekommerde zich niet om haar ziel die voor een eeuwigheid geschapen was. Dat werd anders toen zij op de christelijke meisjesvereniging kwam. De presidente, Trijntje Agaart, heeft door haar liefdevolle voorbeeld een

grote rol gespeeld in haar leven. Daardoor kwam Pleuntje in haar gemis en ging zij de Heere zoeken. Langs een weg van vele worstelingen heeft de Heilige Geest haar niet alleen ontdekt aan haar ellendige en zondige bestaan, maar werd haar gemis vervuld in die geheel enige Borg en Zaligmaker, in Wiens bloed ook zij gewassen en gereinigd kon worden.

Pleuntje Veer was, zoals uit het boekje ook blijkt, een pittige tante, die geen blad voor haar mond nam. Ik herinner mij de voorvallen nog van iemand die niet netjes gekleed was of van een vrouw die zonder panty naar de kerk durfde te komen. Zulke mensen kregen een standje van haar. Een jongen in de kerk die zijn haar langer liet groeien, schoof ze voor de dienst stiekem wat geld toe met de fluisterende opmerking: 'Voor de kapper'.

Dit is een boekje dat vlot leest, waarin het onwederstandelijke werk Gods en het afhankelijke leven getekend wordt. Dat het tot jaloersheid mag wekken en mag uitdrijven tot Hem, Die dat wonderbare werk ook nu nog werken wil door Zijn Geest.

ds. K. Boeder, Dirksland

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Goes,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
te Zwolle,
ds. G. van Manen te Elspeet.

BEDANKT

voor Katwijk aan Zee,
ds. A. Schreuder te Beekbergen;
voor Sunnyside (Washington, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS).

BEVESTIGING EN INTREDE DS. HOGCHEM

Met blijdschap delen wij u mee dat op woensdag 13 december ds. C. Hogchem als herder en leraar aan onze gemeente wordt verbonden. In de bevestigingsdienst, die om 14.00 uur begint, zal de consulent, ds. P.J. de Raaf, voorgaan. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda. U kunt ook meeluisteren via kerkdienstgemist.nl (Gereformeerde Gemeente Stolwijk). Het adres van fam. ds. C. Hogchem is m.i.v. 7 december: Schoolstraat 37, 2821 AM Stolwijk, tel. 0182-343000. We willen alle (emeritus)predikanten en studenten die in de vacante periode voorgingen, hartelijk dankzeggen. Alle afgesproken preekbeurten vanaf 13 december komen te vervallen.

Kerkenraad Stolwijk

VERSLAG VERGADERING CLASSIS UTRECHT 6 OKTOBER 2023

Namens de roepende kerk van Utrecht

opent ds. W. Harinck de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert het 35-jarig ambtsjubileum van ouderling J. Willemsen (Kesteren). Ouderling E.J. Hoogendoorn (Opheusden) heeft zijn ambt neergelegd.

De veertien gemeenten zijn vertegenwoordigd door vijf predikanten en 23 ouderlingen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. D. de Wit, preses; ds. M.T. Al-Chalabi en ds. W. Vischer, assessoren; A.A. Gorter, scriba. De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd. Ingekomen zijn een antwoord van het deputaatschap voor Evangelisatie over de geldstromen t.b.v. het evangelisatiewerk, en een schrijven van de stichting Vrienden van Eleos, die beide voor kennisgeving worden aangenomen. Een handleiding roepende kerk van het deputaatschap Kerkrecht wordt behoudens enkele kleine wijzigingen overgenomen.

Over het verslag van de classis contracta van 26 mei 2023 worden geen opmerkingen gemaakt. Een verslag van een buitengewone kerkvisitatie bij een van de classisgemeenten wordt na bespreking voor kennisgeving aangenomen.

Een classisgemeente brengt verslag uit van een informele, broederlijke bespreking met enkele krimpende stadsgemeenten. De broeders geven aan dat stadsgemeenten die te maken hebben met vergelijkbare problematiek hierbij zouden kunnen aanhaken.

Een classisgemeente heeft een voorstel ingebracht tot onderzoek naar bescherming van de prediking tegen misbruik op sociale media. Na bespreking van dit voorstel besluit de classis hiervoor advies van het deputaatschap

Kerkrecht te vragen.

Een classisgemeente heeft vastgesteld dat niet alle gemeenten zich houden aan de door de Generale Synode vastgestelde preekbeurtenregeling. De classis spreekt uit dit wel het geval moet zijn. Twee appelzaken worden in comité behandeld.

In 2024 vergadert de classis op 19 januari, 26 april (als er agendapunten zijn), 3 juli (in geval een kandidaat een beroep naar een classisgemeente aanneemt), 11 oktober (als er op 26 april niet is vergaderd of als er agendapunten zijn).

Bij de rondvraag informeert een afgevaardigde naar de praktijk van het collecteren. In enkele gemeenten wordt weer een collectezak doorgegeven tijdens het zingen. De ervaringen daarmee zijn divers.

In verband met de behandeling van de appelzaken wordt de vergadering op 19 januari 2024 voortgezet. Daarom sluit de preses de vergadering provisorisch. Ouderling A. van der Heiden van de roepende kerk Utrecht eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

A.A. Gorter, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 116: Preekbeurtenregelaar voor de gemeente Aalburg is nu: T. van Norden, Langestraat 12, 4261 AB Wijk en Aalburg; tel. 0416-692534, e-mail: tvannorden@klikSAFE.nl

Blz. 133: het nieuwe e-mailadres van koster P. Havenaar te Benthuizen is: koster@gergembenthuizen.nl

Berichten

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

GESPREKSGROEP OVER AUTISME REGIO KAMPEN

Op verschillende plaatsen in Nederland bestaan gespreksgroepen voor

volwassenen met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie. Op zaterdagmorgen 9 december is de volgende bijeenkomst van de

gespreksgroep in de regio Kampen. We verwelkomen graag nieuwe deelnemers. Bent u of kent u een volwassene met autisme en een (boven)gemiddelde

intelligentie, die behoefte heeft aan contact met mensen in een vergelijkbare situatie? Meer informatie op www.helpendehanden.nl/gespreksgroepen of neem contact op met Inge van Hell via w.vanhell@helpendehanden.nl of tel. 0348-489970.

ONDERNEMERSAVOND IN BARNEVELD

Op donderdag 30 november (19.30 uur) organiseert Stichting Ismaël een avond voor ondernemers. Er is een online verbinding met een voorganger uit Jemen. Locatie: Brink Staalbouw, Barneveld. Meer informatie en aanmelden: www.stichting-ismael.nl/aanmelden-event

AVOND VAN EEN HANDREIKING

Op woensdag 29 november (19.45 uur) organiseert Een Handreiking (vereniging voor familieleden van psychisch zieken) een bijeenkomst over het thema 'Wat kunnen wij betekenen voor psychisch zieken en hun familie?'. Locatie: kerk Herst. Herv. Gem., Piet Heinlaan 9, Katwijk. Meer informatie: www.eenhandreiking.nl

BEGIN JEUGDWERKACTIE

Op vrijdag 1 december start de Jeugdwerkactie 'Bijbel binnen bereik' van de Jeugdbond met een psalmzangavond in de Geref. Gemeente van Barendrecht. Aanvang: 19.30 uur. Ds. H. Brons en Evert Barten denken met ons na over het thema, organist is Huig van der Knijff.

Tijdens de actie staat de Bijbel centraal. Er zal geld opgehaald worden voor drie doelen rondom Bijbelgebruik. In Guinee wordt hard gewerkt aan de Bijbelvertaling in de Mogofin-taal. Peter de Niet is uitgezonden als begeleider van dit werk. Dichter bij huis heeft EVGG plannen om de Bijbelverhalen van Jos Kardol te bundelen in een kinderbijbel. Ook heeft EVGG de brochure 'De Bijbel in een notendop' ontwikkeld. Hierin wordt de kern van het christelijke geloof verteld. Deze brochure zal breder ingezet worden in het evangelisatiewerk. Het derde doel is de Jeugdbond. Het geld wordt ingezet voor de (regionale) training 'Bijbellezen met jongeren' aan leidinggevend en ambtsdragers. Daarnaast wordt het geld ingezet voor de dagelijkse podcasts en de Bijbelstudievideo's op Danielonline.nu

VERKOPINGEN

Alblasserdam - Op woensdag 29 november (14.00-19.00 uur) houdt de vrouwenvereniging in Alblasserdam i.s.m. de zendingscommissie een verkoping t.b.v. zending en evangelisatie. (Eben-Haëzerkerk, Plantageweg 172). **Genemuiden** - Op zaterdag 25 november (10.00-14.00 uur) houdt de vrouwenvereniging te Genemuiden een verkoping t.b.v. zending, evangelisatie en kerk (Jachin- en Boazkerk, Taghof 3).

ZANGAVONDEN

Geldermalsen - Bethelkerk, Laan van Leeuwenstein 10, zat. 2 dec., 19.30 uur, zang- en orgelavond rondom Geneefse Psalmen; leiding en toelichting ds. A.A. Brugge; Sietze de Vries, orgel; collecte voor zending in Cambodja. **Genemuiden** - Jachin- en Boazkerk, Taghof 3, zat. 25 nov., 19.00 uur, jubileumzangavond van Helpende Handen m.m.v. mannenkoor Harpe Davids en jeugdkoor Masora; collecte voor Jemima. **Tholen** - Kerk Geref. Gemeente, zat. 2 dec., 19.30 uur, Sionskoor en jeugdkoor Sjaloom, Joost van Belzen en Bart Burger, orgel; spreker student L.J. van den Berge; collecte voor JBG.

Kerkdiensten

ZONDAG 26 NOVEMBER 2023

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 9.30 en 14.30 uur ds. G. van Manen; **Alblasserdam** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 10.00 en 16.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Arnhem** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A. Schreuder; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuisen** 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Bodegraven** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. A.E. Brijder en 14.00 uur ds. M. Karens; **Brakel** 18.00 uur ds. G. Pater; **Burgh-Haamstede** 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Capelle aan den**

IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 16.00 uur ds. K. Boeder; **Den Haag-Scheveningen** 16.00 uur ds. B. Labee; **Deventer** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Dinteloord** 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Doetinchem** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; **Eindhoven** 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Emmeloord** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 19.00 uur ds. A. Schot; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 17.30 uur stud. R.T. Michielse; **Enter** 9.30 en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Gorinchem** 10.00 uur ds. P. Mulder en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Goudswaard** 10.00 uur ds. K. Boeder en

14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Groningen** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. W. Mouw; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. B. Labee; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A.J. de Waard; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.15 uur stud. J. Janse; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G. Hoogerland; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Klaaswaal** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Kortgene** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Leiderdorp** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.30 uur ds. W. Silfhout; **Lisse** 10.00 en 16.00

uur ds. C.A. van Dieren; **Marknesse** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Meeuwen** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 10.00 uur ds. J. Schipper en 15.30 uur ds. D. de Wit; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 uur ds. G. Clements en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostburg** 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Oosterland** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens en 18.30 uur ds. C. Harinck; **Oostkapelle** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oostvoorne** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Oppendoes** 18.30 uur stud. W. de Jong; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur stud. J. Kroon; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug en 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Poortvliet** 14.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Puttershoek** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikerveer** 9.30 en 14.30 uur stud. J. Janse; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 18.30 uur ds. J.W. Verweij; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Rotterdam-Centrum** 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 17.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. M. Blok; **Slidrecht** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Soest** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Spijkenisse** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Sprang-Capelle** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Stolwijk** 10.00 en 15.00 uur ds. G. Pater; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Terwolde-De Vecht** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; **Tholen** 10.00

en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee en 16.30 uur ds. J. Schipper; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Westzaan** 10.00 en 15.30 uur stud. W. de Jong; **Wierden-Aadorp** 14.00 uur ds. J.W. Verweij en 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Woerden** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.30 uur ds. J. Beens; **Zoetermeer** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 9.30 en 19.00 uur ds. G. Beens.

DINSDAG 28 NOVEMBER 2023

Alphen aan den Rijn 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Oosterland** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 29 NOVEMBER 2023 DANKDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens en 14.30 uur ds. M. Karens; **Borssele** 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; **Goes** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens en 14.30 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars en 14.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoedekenskerke** 10.00 en 15.00 uur ds. W.J. Karels; **Kamperland** 14.30 en 19.00 uur ds. B. Labee; **Kapelle-Biezelingse** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Kortgene** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Krabbendijke** 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder en 14.30 uur ds. M. Boersma; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. M. Boersma en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch en 14.00 uur ds. G. van Manen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; **Rilland-Bath** 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. J. van

Rijswijk; **Waarde** 9.30 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. G. van Manen en 14.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Yerseke** 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen.

WOENSDAG 29 NOVEMBER 2023

Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Kesteren** 19.30 uur (H.D.) ds. G. Pater; **Lisse** 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; **Meeuwen** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Melissant** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Oppendoes** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Oudemirdum** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Poederoijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Rhenen** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. E. Bakker; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenzeel** 19.30 uur (Tijdrede) ds. G.W.S. Mulder; **Slidrecht** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Soest** 19.30 uur stud. W. de Jong; **Westzaan** 19.30 uur ds. M. Joosse.

DONDERDAG 30 NOVEMBER 2023

Capelle aan den IJssel-West 19.45 uur ds. A. Schot; **Den Helder** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. G. Pater; **Oostburg** 10.00 (Dankdag) en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Terneuzen** 14.30 (Dankdag) en 19.00 uur ds. M. Joosse; **Urk** 16.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 26 NOVEMBER 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. J. Krijgsman.

Advertenties

WINTERWANDELING D.V. 1 december in Werkendam t.b.v. St. Ontmoeting.

Loopt u ook warm voor een sfeervolle winteravondwandeling, vol verrassingen onderweg (ongev. 5 km)? Voor het hele gezin, rolstoeltoegankelijk.

Meld je snel aan via winteravondwandeling@gmail.com of 06-13677297. Na aanmelding volgt verdere info! #kampvuur#broodje hamburger#ontmoeting WELKOM!!

Zaterdag 2 december 19.30 uur Lunteren Bethelkerk

Onderweg naar Kerst met Woord & muziek
Gelders Mannen Ensemble
Jong gemengd koor Laudate Deum o.l.v. Arie Kortleven
Diverse koorsolisten
Orgel, piano, dwarsfluit en viool
Spreekstem: Jaco van de Wetering
Collecte t.b.v. evangelisatiepost
Bij de Bron te Alkmaar
Entree: volwassene € 5,-
12 t/m 18 jaar € 2,50
Tot 12 jaar gratis
Voorverkoop kaarten: Laudate-deum.nl

Israël in nood, ds.: C. Sonneveld, C. Harinck, A.A. Egas, A. Schot, A.F.R. van der Veen, T. van der Groe. Reserveer deze actuele prekenbundel nu bij de boekhandel of via www.ramshoorn.nl

GEZOCHT: woonruimte in Utrecht of omgeving voor 2 (indien mog. 3) pers. vanaf jan. 2024. Tel.: 06-46010275.

NeoLife multivitaminen voor kinderen (kauwtablet)en volwassenen

met plantoliën voor meer energie, goede weerstand | Nov.-aanbieding
Kommie 06-34826766 | Kortingscode: Multi23 | www.naturalhealthproducts.nl

Ruime **vakantiewoningen** in de mooie Duitse Pfalz nog vrij met kerst en jaarwisseling! Komt u bij ons uw vakantie doorbrengen? Meer info: www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp) voor meer informatie. We spreken Nederlands!

› Marketeer › Verkoopadviseur

Beide vacatures: 24-40 uur per week

✉ lisa@elkekastopmaat.nl

☎ (06) 16 10 57 37

SCAN DE CODE

**e|kekast
opmaat**

WIM VAN WOLFSWINKEL

We Zijn benieuwd!

Bekijk de vacature op elkekastopmaat.nl

VACATURES

BURG Machinery levert automatisering & optimalisatie voor het sorteren, verpakken en logistiek in de AGF Branche.

Heb je interesse?

Voor meer informatie over deze vacatures ben je hartelijk welkom voor een bedrijfsbezoek. Bel ons op 0113 - 50 13 73 en/of vul je gegevens in op de website en je wordt teruggebeld.

Wij zijn **Erkend Leerbedrijf** voor studenten, stagiairs en schoolverlaters.

MACHINERY
ADDING VALUE IN PACKHOUSE SOLUTIONS

Weihoek 11, 4416 PX Kruiingen | 0113 - 50 13 73 | info@burgmachinery.com

Meer informatie op www.burgmachinery.com/vacatures

- **Constructie bankwerker** staal en RVS
MET ERVARING EN/OF STARTER
- **Monteur mechatronica**
BINNENDIENST / (SERVICE)MONTEUR-MECHATRONICA BUITENDIENST
- **Mechanical engineer**
- **Industrial software engineer**

Ons gezin overspoeld door problemen

Soms is het gewoon teveel. En kunt u het als ouders niet meer overzien. De problemen in het gezin stapelen zich op. Bij de kinderen, op school, in de opvoeding, op het werk, in de familie...

Maak gebruik van onze hulpverlening. Juist als er complexe problematiek speelt op meerdere terreinen. Samen brengen we de knelpunten in kaart en zoeken we mogelijkheden voor ondersteuning.

Ontdek welke diensten u kunnen helpen

kocdiensten.nu/over-ons/jeugdengezin

Vragen, advies of aanmelden? ☎ 0318-517310 | toegang@koc.nu | kocdiensten.nu

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een waardige,
eenvoudige verzorging
van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

Begrafenisverzorger
G.M. (Gerard) van Lagen

0342 - 783 000

Dag en nacht bereikbaar
en beschikbaar

www.BBVer.nl

Goed voor nu én later!

Leerlingen vormen = betekenisvol werk!

Denk jij dat het onderwijs iets voor je is?

Loop een dagje mee op één van onze locaties.
Dan weet je het snel genoeg!

DOCENTWORDEN.VANLODENSTEIN.NL

BELUISTER ONZE
Pod
cast

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering
in heel
Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en stoelen** voor **kerk, vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit** en **jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

VOOR ALLE REINIGING & DESINFECTIE
DESINFECTIEWINKEL.NL

PSALMZANGAVOND MET PIETER HEYKOOP**D.V. ZATERDAG 2 DECEMBER****GER. GEM. - HARDINXVELD-GIESSENDAM**m.m.v. Bovenstemgroep Hard. Giessendam
19.30 uur / Toegang vrij! Meditatie: Ds. H.J. Agteresch
Collecte f.b.v. Renovatie KerkgebouwSTICHTING
GEREFORMEERD
ERFgoed

VACATURE

Projectleider

MET HART VOOR HERTALING EN
VERTALING VAN OUD GOUDStichting Gereformeerd
Erfgoed zoekt een projectleider
voor 4 tot 8 uur per week.Heeft u ervaring met lezen van
'oudvaders', bent u betrokken
op hun werken, en heeft u
gevoel voor taal? Kijk dan op
**[gerefomeerderfgoed.nl/
vacatures](http://gerefomeerderfgoed.nl/vacatures)**Op vakantie of er even tussenuit?
Welkom in ons **vakantie-appartement**
voor 2 personen tussen **Middelburg**
en **Veere**, www.kleinsintjan.nlRouw, eenzaam, beperking, eenverdiener
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
06-34180256. Tevens gezocht: **(jonge)**
maatjes, gastadressen en donateurs!

Speciaal aanbevolen

120 pagina's

9,95

**Nu vindt mijn hoop
zijn ankergrond**
Ds. H. BronsIn dit boekje met ver-
taalde hymnes klinken
de tonen van geloof,
hoop en liefde rijkelijk
door.

72 pagina's

10,95

**Want een Kind is ons
geboren**
Wulfert FloorIn dit boekje zijn twee
oefeningen opgeno-
men: over Jesaja 9:5
en Mattheüs 2:1.

136 pagina's

14,95

U voor mij?

Ds. P.D. den Haan

In dit boek wordt op
een eenvoudige manier
uitgelegd wat er tijdens
het Avondmaal wordt
gezegd.Ga naar uw boekhandel, bestel op
debanier.nl of bel 055-5390650**de banier**
UITGEVERIJBezoek onze
open colledagen:
4-8 december

'Als juf mag ik kinderen voorbereiden op de maatschappij'

Elise Molenaar, student Pabo

Studeren met betekenis

Pabo

Pedagogiek

Ad-pep

Lerarenopleiding voortgezet onderwijs

Masters

driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool

Driestar educatief

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus Monarke
Content
Domus Viscount
Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden EXAMENCOMMISSIE
Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE
Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE
Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers
KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad
BUNDELS met Psalm bewerkingen
CURSUS Kerkelijk Orgelspel
Allerlei ACTIVITEITEN

Meer informatie of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar info@kerkenmuziek.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **7**

Geén korting, maar in één keer de laagste prijs!

PVC vloer. Incl. inmeten + Egaline + Primer + Egaliseren + Primer aanbrengen + Leggen Elders 66,-

Kraakprijs! 39,95 p/m²

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAAR

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Familystream

De grootste reformatorische muziek- en luisterboekcollectie

Luister nu gratis 1 maand mee!

Ontdek hoe het werkt op www.familystream.nl

HEEREN VAN OPHEUSDEN

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonduren of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Doorlopend ruime collectie: Nieuwe en Gebruikte Orgels op voorraad.

Bezoek onze ruime showroom op afspraak.
Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

PROFIJT ISOLATIE

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energijstraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

BROUWER PSYCHOLOGEN

Ben je toe aan een nieuwe uitdagende baan, maar wel op een manier die past bij jouw agenda? Brouwer Psychologen heeft diverse interessante vacatures, waaronder:

masterpsycholoog
en/of
gz-psycholoog

Apeldoorn, vanaf 2 dagen per week
Barneveld, vanaf 2 dagen per week

Kijk op www.brouwerpsychologen/werken-bij-brouwer of bel naar: **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

Hartelijk welkom in onze B&B in Elspeet!
www.bbochtendgloren.nl
Info: 06 13450569

Op zoek naar een vertrouwenspersoon?
Jacco Hoekman | 06-20222065
www.jhoconsulting.nl

Vacature

ERVAREN FISCALIST

Van Lienden & Kooistra

accountants en adviseurs voor familiebedrijven

vlkadvisers.nl

Barneveld | Rhenen

Wij zijn op zoek naar:

**Teamleider
onderbouw**

**Teamleider
bovenbouw**

minimaal 2 dagen per week
(uitbreiding met lesgevende
taken is mogelijk)

Facilitair medewerker

20-25 uur per week

Calvijschool
Edeveen

werkenbijcalvijschoolederveen.nl

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

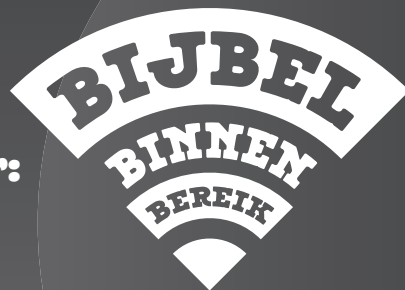
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

D.V. 1 december:

Start Jeugdwerkactie

- 19.30 uur - Ger. Gem. Barendrecht
- Muziek en samenzang met Huig de Knijff (orgel)
- Sprekers: ds. H. Brons en Evert Barten

Meer informatie over de Jeugdwerkactie:

bijbelbinnenbereik.nl

verbindt jongeren

Voormalige PASTORIE ds. G.H. KERSTEN in verkoop

Grintweg 26 te Yerseke

- Perceel: 6145 m²;
- Inhoud woning: ca. 1.053m³;
- Gebruiksoppervlakte wonen: ca. 239 m²;
- Garage vrijstaand inhoud: ca. 272 m³, oppervlakte: ca. 107 m²;
- Vrijstaande carport met ruimte voor 3 auto's;
- Aantal kamers: 10 waarvan 7 slaapkamers;
- Aantal badkamers: 2.

Heeft u interesse?

Mail dan naar: info@nijssenmakelaardij.nl
of bel naar: 0113 268 206.

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030

WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Ik lees het **RD** om in deze jachtige tijd een heldere kijk op het nieuws te krijgen.

Matthijs | Projectmanager luchtwaardigheid

RD. Elke dag nieuws in Bijbels licht

*Maak nu kennis met het RD incl. RDMagazine
4 weken lang voor slechts 5 euro
Ga naar rd.nl/saambinder*

Begrafenisonderneming Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl

begrafenisondernemingtreur.nl

Wilt u zich inzetten voor de belangen van onze cliënten?

De cliëntenraad van RST Zorgverleners is op zoek naar betrokken en bevoegen leden.

Wat gaat u doen?
Als lid van de cliëntenraad vertegenwoordigt u de cliënten van RST en denkt u mee over het zorgbeleid van RST. U adviseert de raad van bestuur in het belang van de cliënten. Daarnaast draagt u bij aan het bevorderen van de cliëntenparticipatie binnen de organisatie.

Uw profiel

- U bent een sociaal persoon: u kunt zich verplaatsen in anderen, goed luisteren en weet de juiste vragen te stellen.
- U hebt affiniteit met de cliënten aan wie RST zorg verleent.
- U bent positief kritisch ingesteld en kunt in samenwerking verbeteringen tot stand brengen.
- U hebt interesse in de (ontwikkelingen binnen de) gezondheidszorg.
- U bent ongeveer 6 vergaderingen per jaar beschikbaar.

Interesse om de cliëntenraad te versterken?

Kijk voor meer informatie op werkenbijrstzorg.nl/vacatures/lid-clientenraad

VAN DER WILT RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR AAN HUIS

☎ 06-36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Welkom terug
op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

buitenpraktijk Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

MAATWERKOPLEIDING Verzorgende IG

Een unieke opleiding van Cedrah, Salem en RST,
in samenwerking met Hoornbeek Connect!

- ✔ Traject op maat voor volwassen leerlingen
- ✔ Sluit aan bij jouw kennis, ervaring en competenties
- ✔ Bepaal zelf jouw leertraject
- ✔ Praktijk is leidend in de opleiding
- ✔ Leren (zoveel mogelijk) op je werkplek
- ✔ Jouw eindresultaat: diploma verzorgende IG!

Start in de week van 29 januari 2024

Hoornbeek College, Rotterdam

[hoornbeekconnect.nl/
maatwerk-verzorgende](https://hoornbeekconnect.nl/maatwerk-verzorgende)

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeentengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Tegenwind

Wat kan het waaien
in de herfst!

Als je in de storm fietst en je hebt de wind mee, dán ben je zo thuis. Maar als je tegenwind hebt, moet je flink trappen. En soms heb je dan het idee dat je nog maar heel langzaam vooruitkomt.

In Gods Woord lezen we ook over storm. Denk aan de storm op zee. De Heere Jezus vraagt aan Zijn discipelen om het Meer Gennésaret over te varen. Op dit meer kon het enorm onrustig zijn, omdat de wind uit de bergen kwam en plotseling kon opsteken.

De discipelen zijn druk bezig om niet overspoeld te raken door de golven. De Heere ligt rustig te slapen. Met angst in hun ogen maken de discipelen de Heere Jezus wakker en ze zeggen: 'Heere, behoed ons, wij vergaan!' Jezus staat op en bestraft de wind en zegt tegen de zee: 'Wees stil'. De wind gaat liggen en er komt een grote stilte na deze woorden van Hem. De mensen verwonderen zich, zeggen: 'Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?' Zó machtig is de Heere!

Misschien heb jij op dit moment ook wel tegenwind in je leven. Misschien loopt iets totaal anders dan jij gedacht of gewild had. Misschien lig je weleens stilletjes in bed te huilen. Misschien voel je je eenzaam of ben je weleens bang. Weet dan dat de Heere je altijd ziet en hoort! Breng je zorgen en verdriet bij de Heere! Dat deden de discipelen ook. Ze waren zo bang dat ze dachten allemaal te moeten verdrinken. Maar de Heere liet zien wat Hij kan en wil doen! Veel meer dan wij als mensen of kinderen ooit kunnen bedenken. Want Zijn Naam is Wonderlijk. ♦

Leestip: Mattheüs 8:18-27

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Uit:

Het levenslied van Robert

Robert brengt een paar weken bij zijn ouders in Edinburg door om rust te nemen.

'Ik hoorde dat er zelfs speciale bidstonden worden gehouden voor mijn genezing. En kijk eens, er zijn alweer briefjes van kinderen bij de post'.

Mevrouw McCheyne knikt meelevend. 'Probeer straks een brief aan de gemeente terug te schrijven. De mensen zien er zo naar uit'.

'Zolang ik hier ben heb ik iedere week een brief geschreven, dit zal dan de zesde worden'.

Robert gaat met de brieven naar zijn kamertje boven en pakt zijn ganzenvaar. Lange tijd zit hij boven een leeg blad papier naar buiten te staren. Wat is er toch met hem? Hij moet maar steeds aan de tekstwoorden van Jesaja 60 vers 1 denken: 'Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op!'

Behalve in Dundee heeft hij nog vijf keer over deze tekst geprekeerd, met als hoofdthema de bekering van het volk der Joden. Vooral vandaag komt deze tekst telkens in zijn gedachten. Het lukt hem niet om een brief aan de gemeente te schrijven.

Hij kijkt tussen zijn boeken die hij uit de pastorie heeft meegenomen en pakt een boek met de brieven van Samuel Rutherford. Hij bladert erin en vindt een onderstreepte zin met een oproep om te bidden dat de Joden tot de kerk worden toegebracht. Dan pakt hij een boek van Thomas Boston. Ook hier vindt hij een door hemzelf onderstreepte zin: 'Ziet u verlangend uit naar een opwekking in de kerken, die nu als een vallei vol doodsbenederen zijn; zou u graag zien dat de geest des levens in hen kwam? Bid dan voor het Joodse volk!'

Diep in gedachten zit hij een poosje op zijn kamer. Telkens probeert hij een brief te schrijven aan zijn gemeente.

'Zo, is de brief klaar?' vraagt moeder McCheyne even later belangstellend.

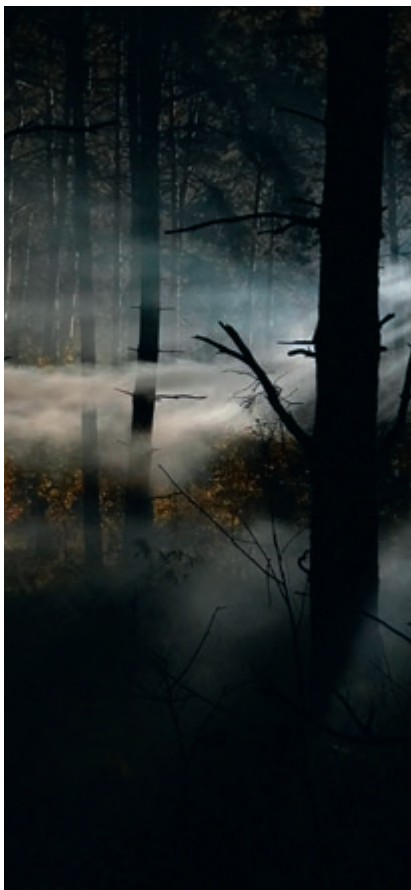
'Nee, het wil niet lukken'. ♦

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

De hand aan zichzelf slaan

Bij het advies tot zelfmoord van reus Wanhoop en zijn vrouw Ongeloof en de reactie van Hoop (in De Christenreis van Bunyan) ontbreekt elke verwijzing naar Gods Woord. Is er wel een verwijzing mogelijk?

Hand aan zichzelf

In De Christenreis van Bunyan (1628-1688) lezen we inderdaad die aangrijpende geschiedenis van Christen en Hoop in het kasteel Twijfel. De beide pelgrims op de smalle weg, Christen en Hoop, zijn van de weg geraakt.

Het gewezen pad was oneffen en steenachtig en ze kozen op raad van Christen een zacht en effen pad dat dezelfde richting op leek te gaan.

Weldra vielen ze in handen van Reus Wanhoop, die hen opsloot in een 'donker, vochtig, onrein, afschuwelijk kerkerhol' van zijn kasteel. Enkele dagen verbleven ze daar zonder brood en water. Op zondagmorgen kwam - op advies van zijn vrouw Ongeloof - de reus hen opzoeken en kregen ze talloze slagen met een knuppel. Toen zijn vrouw hoorde dat ze nog leefden, raadde zij haar man om de beide pelgrims te adviseren de hand aan zichzelf te slaan. We lezen: 'Daarop ging hij des anderen daags vroeg tot hen en sprak hen op dezelfde norske wijze aan en hen wijzende op hun wonden, voegde hij hun toe, dat vermits zij toch nooit uit deze plaats vrij komen zouden, zij wijs zouden doen met door mes, strop of vergif een einde aan hun leven te maken; want waarom, zei hij, zou u langer dan nodig is deze last dragen?' Beide mannen vroegen om rust en daarna lezen we de samenspraak tussen Hoop en Christen.

Wat kan het ver gaan, ook in het leven van een ware christen. Verlost uit de stad Verderf, ingegaan door de smalle poort, gestaan bij het kruis waar de verzoende betrekking met God in Christus was gesmaakt en dan deze verzoeking in de kerker... Christen spreekt: 'Wat mij aangaat, mijn ziel kiest de verworping boven het leven en het graf boven dit akelig kerkerhol. Zouden wij het geweld van deze beul nog langer verduren?' Hoop neemt dan het woord en spreekt die geladen woorden: 'Gewis

onze toestand is vreselijk en de dood zou mij welkom wezen boven een langer verblijf in dit hol, maar vergeeten wij het niet, dat de Heer des lands, waarheen wij reizen, gezegd heeft: 'Gij zult niet doden'. Zo min wij een ander van het leven mogen beroven, mogen wij dus ook de handen aan eigen leven slaan. Wie een ander doodslaat, doodt nog maar alleen zijn lichaam, maar door de handen aan onszelf te slaan zouden wij én lichaam én ziel in het verderf storten. En u sprak van rust in het graf, maar hoe zou daar voor de moordenaar rust kunnen zijn, die niets anders dan de eeuwige pijn wacht?'

Hand aan de ploeg

Gods Woord is heel terughoudend over deze dingen. Suïcide is een vreselijke zonde die met huiver moet vervullen en ook tot waarschuwing is. Wie zou niet beven over het einde van bijvoorbeeld Saul, Achitófel, Zimri en Judas Iskariot? In de geschiedenis van Gods kerk is er enigszins verschillend over gesproken. Voetius (1589-1679) wijst erop dat er maar één onvergeeflijke zonde is en iemand die het doet vanuit verstandsverbijstering noemt hij geen zelfmoordenaar. Smijtegelt (1665-1739) meende dat de uitverkorenen ervoor worden bewaard en Van der Kemp (1664-1718) schrijft in zijn Catechismusverklaring dat iemand net voor het sterven aan deze gruwel daad zou kunnen schuilen bij God. Met de kerkvader Augustinus (354-430) zien we het waarschuwen voor 'de hand aan zichzelf slaan' als grote taak. En we zeggen met hem: 'Maar redden en de krans verlenen, of veroordelen en naar het hellevuur sturen, dat is niet mijn taak'. Lezer(es), zult u vragen om bewaard te worden voor de hand aan uzelf te slaan en te smeken om de enige troost in leven en sterven? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.